

РЕШЕНИЕ

№ 18987

гр. София, 17.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 15.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова, като разгледа дело номер **4663** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 44, ал. 8, изр. 3, във връзка с чл. 46а и следващите от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на И. Х., гражданка на С., принудително настанена в специален дом за временно настаняване на чужденци, чрез адвокат Д. Р. срещу заповед № 5364з-3326/06.04.2026 г. на Директора на Дирекция „Миграция“ – МВР, с която е продължено принудителното настаняване на чужденеца в специален дом за временно настаняване на чужденци, постановено със заповед за налагане на принудителна административна мярка № 5364з-4816/14.10.2025 г. на Директора на Дирекция „Миграция“ – МВР.

В жалбата се иска отмяна на оспорения акт, като са наведени оплаквания за неговата незаконосъобразност.

Сочи се, че Заповед № 5364з-3326/06.04.2026 г. е незаконосъобразна, защото административният акт, с който жалбоподателката е била първоначално настанена в СДВНЧ не е влязъл в сила. Затова е недопустимо ответникът да продължи срока на действието му.

Инвокирани са доводи, че използването единствено на разпоредбата на чл. 44, ал. 8, изр. 4 от ЗЧРБ за продължаването срока на задържане е незаконосъобразно. Позоваването на цитираната правна норма без допълнителна конкретизация не е достатъчно, за да обоснове от фактическа страна издаването на процесната заповед. В оспорения акт не уточнено, в какво се изразява отказът на съдействие и не са описани процедурите, предприети от органа за връщането на чужденеца до страната му на произход. Нежеланието за доброволно връщане в никакъв случай не може да се приема като отказ за съдействие, възпрепятстване или осуетяване изпълнението на

ПАМ. В ЗЧРБ не е предвидено, че чужденецът следва да е съгласен с извеждането си и да заявява желание за това. Адресатът на ПАМ е длъжен единствено да не препятства с умишлени действия нейното изпълнение.

Заповедта, с която е наложена ПАМ за връщане до страната на произход е издадена преди близо 2 години, а И. Х. е принудително настанена в СДВНЧ, за период от повече от шест месеца, поради което не следва да се приеме наличието на разумна възможност мярката да се изпълни. Твърди се, че задържането в продължение на повече шест месеца без да има насрочени действия, по извеждането на чужденката от страната, се явява репресия и наказание, заради нежеланието ѝ да се завърне доброволно в С..

Цитирана е практика на ЕСПЧ, съгласно която, когато производство по връщане на чужденеца в държавата му на произход не се изпълнява надлежно, задържането престава да бъде допустимо. Държавите трябва да предприемат конкретни стъпки за извеждането на чужденеца и за тяхната ефективност. Когато не е предприето смислено „действие по депортиране“, нито такова е активно подготвяно, миграционното задържане представлява административен произвол.

И. Х. е настанена в СДВНЧ преди повече от шест месеца и към момента няма разумна възможност тя да бъде изведена от страната, поради което продължаване на задържането ѝ се явява непропорционално. Административният орган не е изложил никакви доводи, за това как е определен срока на задържането и какви ефективни мерки, счита, че могат да бъдат предприети през тези шест месеца, за да се осъществи ефективно извеждането на И. Х. от страната.

На последно място се сочи, че в случая се касае за уязвимо лице. При нея е налице висок риск от суицидност и задържането ѝ обостря състоянието ѝ.

По време на проведеното по делото открито заседание оспорващата не се явява лично. Упълномощеният от нея адвокат Ш. поддържа жалбата.

Ответникът по жалбата не се явява и не се представлява. От пълномощника му юрисконсулт Ч. е постъпила писмена молба с приложени писмени доказателства. Оспорва жалбата, посочвайки, че задържането на чужденката е необходимо, защото същата отказва да съдейства за установяване на нейната самоличност. Посочва се, че за последната година няма предприети действия за принудително връщане на сирийски граждани, но 464 души за убедени да се върнат доброволно в С..

С И. Х. са проведени множество беседи, с цел тя да бъде убедена да се върне доброволно. Оказани са и своевременни медицински и психиатрични грижи, като тя е настанена самостоятелно в стационар в дома.

По отношение на самата оспорена заповед са наведени доводи, че същата е законосъобразна. Издадена е от компетентен орган и в предвидената от закона форма, като същата съдържа подробни мотиви.

И. Х. е чуждестранен гражданин, който е пресякъл незаконно границата на страната, поради което правилно му е наложена ПАМ „Връщане до страната на произход“. Несъдействието на чужденеца за установяване на неговата самоличност, представлява препятстване за изпълнението на наложената му ПАМ, което е основание да бъде продължено задържането му в СДВНЧ. С нея са провеждани и многобройни беседи, с цел да бъде убедена да се върне доброволно, но тя всеки път е отказвала.

Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Видно от предложението рег. № 5364р-8453/06.04.2026 г. (л. 13), съставено от Началник на отдел

ПНМ, при Дирекция „Миграция“ – МВР, И. Х., [дата на раждане], е настанена в Специален дом за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) - С. към дирекция „Миграция“ на 14.10.2025 г., със Заповед на Директора на Дирекция „Миграция“ - МВР рег. № 5364з-4816/14.10.2025 г., на основание чл. 44, ал. 6, ал. 8 и ал. 10 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) и чл. 13, във вр. с чл. 8, ал. 2 от Наредбата за отговорността и координацията на държавните органи, осъществяващи действия по административно сътрудничество при прилагането на Регламент Д. и Регламент Евродак (прехвърлена от ФР Германия), във връзка с организиране изпълнението на заповед рег.№ 5392 ПАМ- 2217/05.08.2024 г. на началника на сектор „Незаконна миграция“ към отдел „Миграция“ при СДВР за налагане на принудителна административна мярка по чл. 41, т. 1 от ЗЧРБ „Връщане до страна на произход С.“.

Същата има и предишно, настаняване в СДВНЧ от 05.08.2024 г. до 12.08.2024 г. На чужденеца е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут с влязло в сила решение на председателя на ДАБ.

И. Х. е оспорила Заповед рег. № 5364з-4816/14.10.2025 г. на Директора на Дирекция „Миграция“ – МВР пред АССГ, който я е отменил. Решението е обжалвано от Директора на дирекция „Миграция“ пред Върховен административен съд, но към момента няма окончателно постановено решение от касационната инстанция.

С чуждестранната гражданка са провеждани множество беседи, с цел да бъде убедена да съдейства за установяване на самоличността ѝ и за евентуалното издаване на документи за пътуване от страна на сирийските консулски власти в България, но тя е отказала. Разяснени са ѝ възможностите, предлагани от Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex), тя да получи парични средства, за да може да се реинтегрира по-бързо отново в родината ѝ.

Административният орган е приел, че И. Х. е незаконно пребиваваща и спрямо нея няма висящи производства по Закона за убежището и бежанците и Закона за чужденците в Република България. Към момента спрямо чужденката не могат да бъдат приложени алтернативите на предвидените в чл. 44, ал. 5, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЧРБ обезпечителни мерки, защото в дирекция „Миграция“ не е постъпвала декларация от български гражданин с нотариална заверка на подписа, за осигуряването на жилище и финансова издръжка на чуждата гражданка през време на престоя ѝ в Република България, както и искане за замяна на заповедта за принудителното ѝ настаняване с ежеседмично явяване в териториалната структура на МВР по местопребиваване. Същата не разполага с парични средства, поради което не може да внесе лично или чрез трето лице парична гаранция в срок и в размер, определени с правилника за прилагане на ЗЧРБ и не може да предаде във временен залог валиден паспорт или друг документ за пътуване в чужбина, който получава обратно при изпълнение на връщането или експулсирането, поради липса на валиден такъв.

Налице е обосновано предположение за приемане на възможността лицето да се укрие, което е предпоставка за принудително настаняване на чуждата гражданка с наложен ПАМ в СДВНЧ, а не на друга по-лека административна мярка. Съгласно § 4в от Допълнителните разпоредби към ЗЧРБ, опасност да се укрие чужденец, спрямо когото е наложена принудителна административна мярка е налице, когато с оглед на фактическите данни може да се направи обосновано предположение, че същото лице ще се опита да се отклони от изпълнението на наложената мярка. Пречка за изпълнението на наложената принудителна административна мярка по ЗЧРБ „връщане до страна на произход“ се явява липсата на валиден документ за задгранично пътуване, както и нежеланието на чужденката да съдейства пред компетентните власти за изготвянето на такъв.

Вземайки предвид изтичането на срока, за който е била И. Х. е била настанена първоначално в СДВНЧ, със Заповед рег. № 5364з-4816/14.10.2025 г. на Директора на Дирекция „Миграция“ – МВР и продължаващата липса на съдействие от негова страна за снабдяването му с документи,

Директорът на Дирекция „Миграция“ – МВР е издал оспорената заповед № 5364з-3326/06.04.2026 г.

Като доказателства по делото бяха представените от ответника доказателства, свързани с проведени беседи с оспорващата за доброволното ѝ връщане в С. и медицински документи за оказана ѝ медицинска помощ и предписани медикаменти.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспорената заповед е връчена лично на И. Х., в присъствие на преводач на 09.04.2026 г. Жалбата е подадена директно в АССГ на 17.04.2026 г. (вх. № 13077), т.е. в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна - адресат на индивидуалния административен акт, подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

За да издаде оспорената заповед, административният орган е приел, че са налице материално-правните предпоставки на чл. 44, ал. 6 от ЗЧРБ, а именно, че на И. Х. е наложена принудителна административна мярка на основание чл. 39а, ал. 1, т. 2 от ЗЧРБ.

Друга фактическа предпоставка за налагането на първоначалната ПАМ за задържане е, че чужденката може да се укрие и че отказва да съдейства за установяване на истинската ѝ самоличност, поради което не може да се издаде валиден документ за пътуване, с който тя да пътува до страната си на произход.

Настоящият съдебен състав намира, че в случая са налице факти, сочещи опасност от укриване на чужденеца. Според § 1, ал. 4в от ДР на ЗЧРБ, според която „опасност да се укрие чужденец, спрямо когото е наложена принудителна административна мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 2 и 3” е налице, когато с оглед на фактическите данни може да се направи обосновано предположение, че същото лице ще се опита да се отклони от изпълнението на наложената мярка. Данни в тази насока могат да бъдат обстоятелството, че лицето не може да бъде намерено на обявения от него адрес на пребиваване, наличие на предходни нарушения на обществения ред, на предходни осъждания на лицето, независимо от реабилитацията, не е напуснало страната в рамките на предоставения му срок за доброволно напускане, ясно е показало, че няма да се съобрази с наложената му мярка, притежава подправени документи или няма никакви документи, представило е невярна информация, вече се е укривало, не е спазило забрана за влизане и други.

В случая е безспорно, че И. Х. не притежава и не е представила по време на производствата по предоставяне на международна закрила валиден документ за самоличност, поради което следва да се приеме, че нейната самоличност не е установена.

Същата самоволно е напуснала РПЦ на ДАБ и незаконно е преминала държавната граница на страната, стигайки до Германия, от където е била принудително върната в България, съгласно Регламент Д..

От друга страна съдът намира, че следва да бъде разгледана и обсъдена хипотезата на чл. 44, ал. 8, изр. 4 от ЗЧРБ, според която когато с оглед на конкретните обстоятелства по случая се установи, че вече не съществува разумна възможност по правни или технически причини за принудителното извеждане на чужденеца, лицето се освобождава незабавно.

Без съмнение с И. Х. са били проведени множество беседи, имащи за цел тя да бъде убедена да се завърне в С.. Според изложеното в цитираното по-горе предложение до директора на дирекция „Миграция” – МВР, чужденката е отказала да съдейства за установяване на нейната самоличност,

което е необходимо условие за издаването от страна сирийските консулски власти на валиден документ за самоличност, с който да бъде осъществено връщането ѝ до страната на произход. Настоящия съдебен състав не намира обяснение за това, как едно лице, което се намира извън територията на страната, чийто гражданин е и при положение, че не притежава лични документи, може да съдейства за установяване на истинската си самоличност.

Най-логичния отговор на този въпрос е, че при тези условия установяване на истинската самоличност на лицето е невъзможно.

Ако лицето се намираще на територията на страната, чийто гражданин е, в случай на липса на лични документи, може да бъде търсено съдействие от страна на общински или полицейски органи или органи по гражданското състояние, които са съставяли акт за раждане, правила са вписвания в съответните регистри, съставяли са други документи, свързани с адресна регистрация, осигурителен статус и т.н.

Очевидно е, че в случая такова съдействие не може да бъде търсено от компетентните сирийски органи, още по-малко, имайки предвид, че страна години наред е била в състояние на вътрешен въоръжен конфликт и в много населени места, органите по гражданското състояние не функционират, а дори може да се предположи, че на много места данните за населението са изгубени или унищожени.

Т.е. в разглеждания казус не съществува разумна възможност за установяване на истинската самоличност на чужденеца И. Х..

От друга страна, за да може да бъде осъществено извеждането му от страната, т.е. за да бъде фактически преведена в действие наложената със Заповед рег. № 5364з-4816/14.10.2025 г. на Директора на Дирекция „Миграция” – МВР е необходимо консулските власти при посолството на С. в България да издадат паспорт или друг заместващ документ, с който чужденецът да бъде изведен извън територията на страната.

В представеното от административния орган писмо от посолството на С. в България от 10.05.2021 г. (л. 95) се посочва, че сирийските граждани, които се намират на територията на България и желаят да получат нов сирийски паспорт, трябва лично да се явят в посолството на С. и да представят задължително поне един от следните документи: изтекъл сирийски паспорт, сирийска лична карта или акта за раждане с прикачена към него снимка, надлежно заверен от Министерство на външните работи и емигрантите на Сирийската Арабска Република.

В случая е безспорно, че И. Х. не притежава нито един от тези документи, поради което дори при пълно съдействие и желание от нейна страна, на нея по никакъв начин не би могло да ѝ се издаде паспорт или друг документ, с който тя да напусне страната.

Това обстоятелство налага извода за наличие на хипотезата на чл. 44, ал. 8, изр. 3 от ЗЧРБ, т.е. в случая няма разумна възможност за извеждането на лицето от България, поради което понататъшното му задържане, ще бъде форма на неоправдана и непропорционална репресия и нарушаване на гарантираното в чл. 5 от ЕКПЧ право на свобода и сигурност.

На последно място следва да се отбележи, че в случая очевидно се касае за уязвимо лице.

Съгласно чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ, при налагане на принудителните административни мерки компетентните органи отчитат продължителността на пребиваване на чужденеца на територията на Република България, категориите уязвими лица, наличието на производства по Закона за убежището и бежанците или производства за подновяване на разрешение за пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на пребиваване, семейното му положение, както и съществуването на семейни, културни и социални връзки с държавата по произход на лицето.

Видно представения от ответника протокол от проведена психологична беседа с И. Х. от

16.10.2025 г. (л. 94), след проведения разговор с лицето от психолог се установяват емоционални и поведенчески затруднения, изразени в чест плач, чувство за безсилие, социално изолация и висока тревожност. То е споделило, че в миналото е имало мисли за самоубийство, вкл. чрез обесване. Предходни опити за самонараняване са били предотвратени от майка ѝ. В момента също има подобни „черни мисли“.

По време на престоя ѝ в Германия е имала срещи с психиатър и психолог и са ѝ били изписани медикаменти.

Заключението на медицинския специалист е, че при И. Х. се наблюдава тревожно-депресивна симптоматика, характеризираща се с емоционална лабилност, изразено чувство за безнадеждност, безперспективност, автоагресивни действия и възможно психотични преживявания. Настаняването ѝ в СДВНЧ, където е сама и липсата на подкрепяща среда са фактори за влошаване на състоянието ѝ. Наличието в миналото на конкретни мисли, гласови поддици към самоубийство и предходни самонаранявания, значително повишават риска от суицид (самоубийство – бел. на докладчика).

Очевидно в случая е установено, че настаняването на И. Х. в СДВНЧ има неблагоприятно въздействие върху здравословното ѝ състояние и може да има непоправими последици, при засилване на суицидните мисли и реално осъществяване на самоубийство.

Т.е. несъобразяването на наложения ПАМ с констатираната уязвимост на чужденеца е в крещящо нарушение на установения в чл. 6 от АПК, принцип на съразмерност, а именно, че административните органи упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо. Административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава.

При констатираната липса на разумна възможност за принудително извеждане на чужденеца, както и на здравословното му състояние, по-нататъшното му задържане в условия на реално лишаване от свобода, би било пряка заплаха за неговото здраве и живот, с което пряко биха се нарушили гарантирани от чл. 2 и чл. 3 от ЕКПЧ права.

От гледна точка на осъществяването на контрол на чужденеца в случая е по-добре, същият да бъде задължен да се явява ежеседмично в териториалната структура на Министерството на вътрешните работи по местопребиваването си, т.е. да му се наложи първата от предвидените в чл. 44, ал. 5 от ЗЧРБ обезпечителни мерки. Така органите, осъществяващи административния контрол на чужденците ще могат да са наясно с неговото местоположение и поведение.

По изложените съображения съдът намира, че обжалваната заповед е издадена от компетентен орган, в предписаната от закона форма, при спазване на административно-производствените правила, но при несъответствие с материално-правни разпоредби и на целта на закона, поради което следва да бъде отменена.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на И. Х., гражданка на С., принудително настанена в специален дом за временно настаняване на чужденци, чрез адвокат Д. Р. Заповед № 5364з-3326/06.04.2026 г. на Директора на Дирекция „Миграция“ – МВР, с която е

продължено принудителното настаняване на чужденеца в специален дом за временно настаняване на чужденци, постановено със заповед за налагане на принудителна административна мярка № 5364з-4816/14.10.2025 г.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.